

Kwasy, zasady, sole

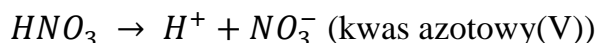
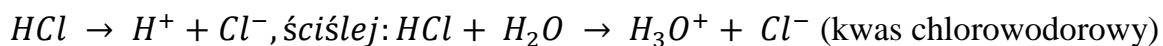
Kwasy, zasady i sole to, obok tlenków i wodoroków, podstawowe grupy substancji chemicznych. Najwcześniej poznaną substancją z tych grup była sól kamienna, czyli chlorek sodu, NaCl. Stopniowo poznawano kolejne substancje, w różnym stopniu do zwykłej soli podobne. Były wśród nich: soda, czyli węglan sodu, Na₂CO₃, potaż, czyli węglan potasu, K₂CO₃, saletra – azotan potasu, KNO₃, ałun – uwodniony siarczan glinowo-potasowy, KAl(SO₄)₂·12H₂O, czy sól glauberska – siarczan sodu, Na₂SO₄. Związki te występują w postaci minerałów w krajach o suchym klimacie lub można je pozyskać przez odparowanie występujących naturalnie ich roztworów. Kwasem, znanym w starożytności, był ocet, czyli roztwór kwasu octowego, CH₃COOH, otrzymywany w procesie fermentacji. Znano też kwaśne napoje zawierające kwas mlekowy, czy kwaśne owoce, zawierające inne kwasy organiczne. W średniowieczu, poszukujący kamienia filozoficznego, czy eliksiru młodości alchemicy, zaczęli otrzymywać pierwsze kwasy nieorganiczne, jak siarkowy, azotowy, czy fosforowy. Poznano też stopniowo zasady, to jest substancje, które w reakcji z kwasami dawały sole. Koncepcje to dojrzewały jeszcze w czasach Lavoisiera, w drugiej połowie XVIII wieku, kiedy to właśnie Lavoisier uznał, że składnikiem wszystkich kwasów musi być tlen – pierwiastek odkryty niewiele wcześniej przez Priestleya i Scheelego – i nazwał go *Oxygenium* – „kwasoród”, „twórca kwasu”.

Dopiero pod koniec XIX wieku Svante Arrhenius w swojej rozprawie doktorskiej, przyjętej początkowo bardzo nieufnie, opracował pierwszą teorię kwasów, zasad i soli, opartą o teorię dysocjacji elektrolitycznej.

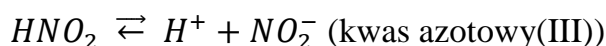
Kwasy są to substancje, które w roztworze wodnym dysocjują na dodatnie jony (kationy) wodorowe, H⁺ (ściślej: „uwodnione” jony wodorowe, czyli jony hydroksoniowe, H₃O⁺) i ujemne jony (aniony) reszty kwasowej:

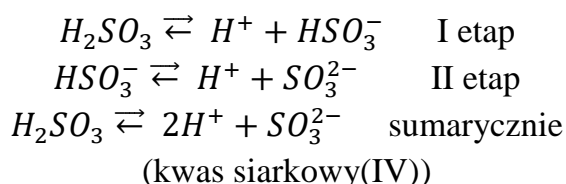

Reakcja ta może przebiegać praktycznie nieodwracalnie (**kwasy mocne**), np.

lub odwracalnie, w mniejszym (**kwasy słabe**) lub większym (**kwasy średniej mocy**) stopniu, również etapami, np.

Jon SO_4^{2-} nosi nazwę jon siarczanowy (IV), a jon HSO_3^- - wodorosiarczanowy (IV) (nazwy zwyczajowe to, odpowiednio, jon siarczynowy i wodorosiarczynowy).

Wartościowość reszty kwasowej można – w typowych przypadkach – ustalić na podstawie liczby atomów wodoru w cząsteczce kwasu. Dodatkową pomocą może służyć tzw. tabela rozpuszczalności, na przykład dostępna na 3. stronie „Wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych na egzamin maturalny ...” (https://oke.wroc.pl/wp-content/uploads/library/File/pdf/Mat2015Wyb_wzory_fizykoch.pdf). Podane tam jony reszt kwasowych mają ładunek elektryczny odpowiadający wartościowości tych reszt.

Do wyjątków należy większość kwasów organicznych, a z nieorganicznych, np., kwas fosfonowy, H_3PO_3 , w którego cząsteczce jeden z atomów wodoru jest połączony bezpośrednio z atomem fosforu i nie ulega dysocjacji, a dwuwartościowa reszta kwasowa ma wzór „ HPO_3 ”.

Najważniejsze kwasy. Jako ćwiczenie proponuję uzupełnić nazwy systematyczne kwasów i soli (pamiętając, że wartościowość atomu centralnego cząsteczki kwasu podaje się w nazwie wtedy, gdy dany atom może mieć kilka różnych wartościowości) wskazówki dostępne na stronie:

http://mwalnik.wodip.opole.pl/chemia/atomy/charakter_tlenkow.pdf

Końcówki nazw kwasów i soli:

Kwas	Sól	Uwagi
- owy	- an , -ian	siarczan, ale: chromian
- awy	- yn, - in	siarczyn, ale: chromin - końcówki wyłącznie w systemie tradycyjnym; warto je znać, ze względu na stosowanie nadal w innych językach odpowiedników tych końcówek
- owodorowy	- ek , - ik	bromek, ale: węglik Uwaga: związki takie, jak: węglik, azotek, wodorek, to połączenia typu metal-niemetal, nie pochodzące od kwasów

Kwas	Nazwa systematyczna	Nazwa zwyczajowa	Nazwa soli
HF	fluorowodorowy	-----	fluorek
HCl		solny	chlerek
HBr		-----	
HI		-----	jodek

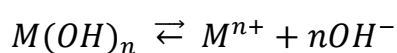
H ₂ S		-----	
HCN	cyjanowodorowy	pruski	cyjanek
H ₃ BO ₃		borny	
H ₂ CO ₃		-----	
HNO ₂		azotawy	azotan(III), azotyn
HNO ₃		azotowy	azotan(V), azotan
H ₂ SiO ₃		-----	
HPO ₃		metafosforowy	
H ₃ PO ₄		ortofosforowy, fosforowy	, fosforan
H ₂ SO ₃		siarkawy	, siarczyn
H ₂ SO ₄		siarkowy	, siarczan
H ₂ S ₂ O ₃	tiosiarkowy(VI)	tiosiarkowy*	tiosiarczan(VI), tiosiarczan
HOCl		podchlorawy	, podchloryn
HClO ₂		chlorawy	, chloryn
HClO ₃		chlorowy	, chloran
HClO ₄		nadchlorowy	, nadchloran
HCrO ₄		chromowy	, chromian
H ₂ Cr ₂ O ₇		dichromowy**	, dichromian
HMnO ₄		nadmanganowy	, nadmanganian
H ₃ AsO ₃		arsenawy	, arsenin
H ₃ AsO ₄		arsenowy	, arsenian
H ₂ SeO ₄		selenowy	, selenian
HBrO ₃		bromowy	, bromian
HIO ₃		jodowy	, jodan
HCOOH		mrówkowy	, mrówczan
CH ₃ COOH		octowy	, octan
(COOH) ₂		szczawiowy	etanodian, szczawian

* - przedrostek „tio-” oznacza, że jeden atom tlenu z cząsteczki „wyjściowej” (kwasu siarkowego) został zastąpiony dwuwartościowym atomem siarki

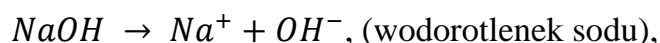
** - w cząsteczce tego kwasu dwa atomy chromu są połączone przez jeden atom tlenu; cząsteczka jest produktem „odebrania” jednej cząsteczki wody od dwóch cząsteczek H₂CrO₄.

Definicja kwasów według Arrheniusa nie wyczerpuje wszystkich przypadków, gdy substancja zachowuje się jako kwas, choć nie dysocjuje bezpośrednio na jony wodorowe. W szczególności dotyczy to wodorotlenków amfoterycznych, które reagują z zasadami, przyłączając jony OH⁻. Podobnie, odczyn kwaśny mają roztwory niektórych soli, w których jony wodorowe powstają z cząsteczek wody, pozbawionych jonów OH⁻ w reakcji z jonami metalu.

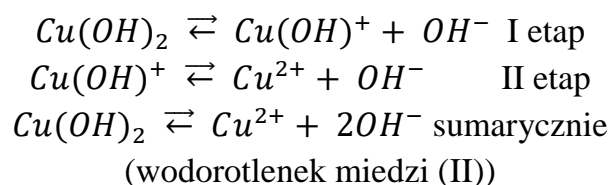
Zasady w teorii Arrheniusa, to związki, które w roztworze wodnym dysocjują na dodatnie jon metalu i ujemne jony wodorotlenowe:

Również wśród wodorotlenków znaleźć można **mocne zasady**, np.

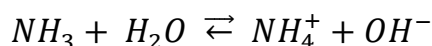
które dysocjują praktycznie w stu procentach, jak i **zasady słabe**, w tym **dysocjujące etapami**, np.

Jon Cu^{2+} to jon miedziowy(II), czyli miedziowy (w tradycyjnym systemie jon Cu^+ , czyli miedziowy(I), to jon miedziawy), a jon $Cu(OH)^+$, to jon hydroksomiedziowy(II).

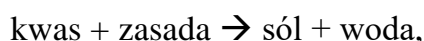
Należy zaznaczyć, że większość słabych zasad – wodorotlenków ma charakter amfoteryczny i reaguje zarówno z kwasami, jak i zasadami.

Podobnie jak nie wszystkie kwasy dysocjują na jony H^+ , a są ich źródłem w pośredni sposób, tak i wśród zasad istnieją takie, które są pośrednio źródłem jonów OH^- . Najprostszym związkiem tego typu jest amoniak:

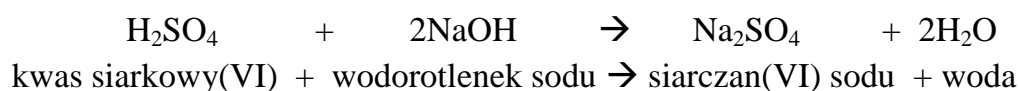
Powstający jon amonowy, NH_4^+ , może tworzyć sole z anionami reszt kwasowych, podobne do soli metali alkalicznych (grupa 1. układu okresowego), np. chlorek amonu, NH_4Cl (tzw. salmiak), czy azotan(V) amonu, NH_4NO_3 (saletra amonowa). Należy przy tym pamiętać, że nie istnieje coś takiego, jak ~~NH_4OH~~ , roztwór amoniaku zapisuje się zwykle jako $NH_{3(aq)}$ (*aq* od aqua – ‘woda’) lub $NH_3 \cdot H_2O$.

Sole, to związki, zwykle o budowie jonowej, zawierające jony metalu (lub jony amonowe, czy ich pochodne) i jony reszty kwasowej. Typową reakcją powstawania soli jest **reakcja zobojętniania**:

której przebieg na poziomie jonowym sprowadza się do łączenia jonów wodorowych i wodorotlenowych w praktycznie niezdisocjowane cząsteczki wody.

Przykłady:

Sole, które krystalizują z roztworów wodnych zawierają często, związane w specyficznej proporcji, cząsteczki wody, tzw. wody krystalizacyjnej. Są to tzw. **sole uwodnione (hydraty)**. Od soli bezwodnych różnią się właściwościami – rozpuszczalnością, czasem barwą itd. Woda krystalizacyjna może być zwykle usunięta przez ogrzewanie w niezbyt wysokiej temperaturze, czasem nawet „odparowuje” samorzutnie. Przykłady:

$\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ – dziesięciowodny siarczan(VI) sodu, albo, jak ktoś woli: siarczan(VI) sodu – woda (1/10), czyli „siarczan(VI) sodu woda jeden do dziesięć”,

$\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ – dwuwodny siarczan(VI) wapnia (gips), nazwa systematyczna: siarczan(VI) wapnia - woda(1/2), co czyta się jako „siarczan(VI) wapnia woda jeden do dwa”,

$\text{CaSO}_4 \cdot \frac{1}{2} \text{H}_2\text{O}$ (albo: $2\text{CaSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$) – półwodny siarczan(VI) wapnia (gips palony), nazwa pełna: siarczan(VI) wapnia - woda(2/1), co czytamy jako „siarczan(VI) wapnia woda dwa do jeden”.

Szczególną odmianą soli uwodnionej jest pięciowodny siarczan(VI) miedzi(II) (siarczan miedziowy), $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$. Jest to bowiem raczej hydrat jednowodny siarczanu(VI) tetraakwamiedzi(II), czyli kompleksu jonu miedziowego z czterema cząsteczkami wody: $[\text{Cu}(\text{H}_2\text{O})_4]\text{SO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$. Nota bene, łagodne ogrzewanie tego związku (niebieskie kryształy) pozwala otrzymać siarczan bezwodny (biały proszek).

Inną klasę soli stanowią **sole podwójne**, które zawierają kationy dwóch rodzajów i jeden rodzaj anionów lub na odwrót. Przykłady:

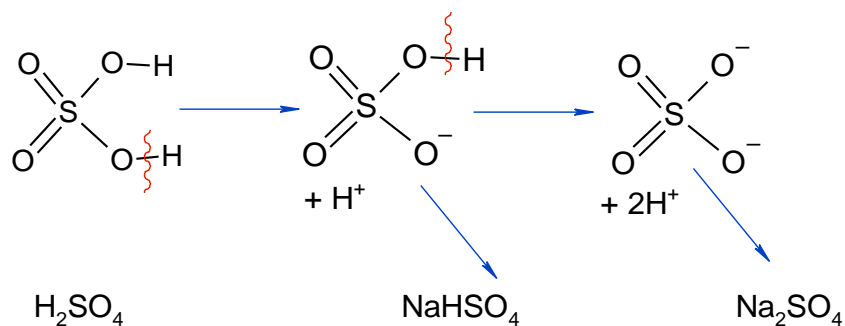
$\text{KMgCl}_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ – sześciowodny chlorek magnezu potasu (karnalit),

$\text{KMgClSO}_4 \cdot 3\text{H}_2\text{O}$ – trójwodny chlorek siarczan(VI) magnezu potasu (kainit),

$\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$ – węgiel magnezu wapnia (dolomit).

Istnieją nawet minerały (np.: polihalit, krugit), będące solami potrójnymi. Do soli podwójnych należą też tzw. ałuny, to jest uwodnione siarczany zawierające jony metali jedno- i trójwartościowego, np. $\text{KAl}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$ – dwunastowodny siarczan glinu potasu, czyli ałun glinowo-potasowy.

Kwasy dwu- i więcej protonowe, czyli takie, których reszta kwasowa jest dwu- lub więcej wartościowa, mogą tworzyć sole, będące produktem całkowitego zobojętnienia, ale również sole, w których reszta kwasowa zachowuje jeden lub więcej atomów wodoru, czyli produkty **niecałkowitego zobojętnienia**. Powstają wtedy tak zwane **wodorosole**. Przykład:

Jako produkty zobojętniania kwasu siarkowego(VI) powstają: wodorosiarczan(VI) sodu, a w drugim etapie, siarczan(VI) sodu. Reszta kwasowa „SO₄” jest dwuwartościowa, reszta „HSO₄” – jednowartościowa, ponieważ jedną wartościowość reszty „SO₄” jest zajęta przez atom wodoru.

Inne, najważniejsze przykłady wodorosoli:

NaHCO₃ – wodorowęglan sodu (tzw. soda oczyszczona, „kwaśny węglan sodu”, „dwuwęglan sodu”),

NH₄HCO₃ – wodorowęglan amonu („amoniak do pieczenia”),

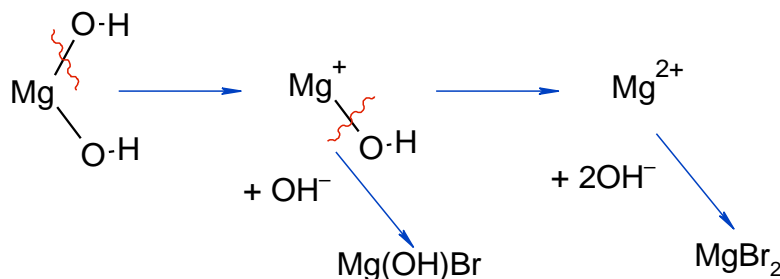
K₂HPO₄ – wodorofosforan potasu,

KH₂PO₄ – diwodorofosforan potasu,

CaHPO₄ – wodorofosforan wapnia (tzw. precypitat),

Ca(H₂PO₄)₂ – diwodorofosforan wapnia (tzw. superfosfat potrójny, wg innych autorów: podwójny)

Jak łatwo można się domyślić, wodorotlenki metali dwu- i więcej wartościowych mogą również tworzyć produkty niecałkowitego zobojętnienia – w tym przypadku są to **hydroksosole**, w których atom metalu ma jedną lub więcej wartościowości związanych przez grupę –OH. Przykład:

Jako produkty zobojętniania wodorotlenku magnezu powstają: bromek hydroksomagnezu (bromek wodorotlenek magnezu), a w drugim etapie, bromek magnezu. O ile magnez jest dwuwartościowy, o tyle grupa „Mg(OH)” jest jednowartościowa.

Inne przykłady hydroksosoli:

Al(OH)(CH₃COO)₂ – octan hydroksoglinu (składnik tzw. płynu Burowa, zasadowy octan glinu),

(CuOH)₂CO₃ – węglan hydroksomiedzi(II) (malachit).

Metody otrzymywania soli

Istnieje wiele metod otrzymywania soli, zarówno uniwersalnych, pozwalających uzyskać różne sole, jak i metod specyficznych dla konkretnej grupy związków, czy nawet dla jednego związku. Jedną z nich jest opisana wyżej reakcja zobojętniania oraz jej „warianty”, z tlenkami kwasowymi lub zasadowymi, zamiast kwasu lub zasady. Istnieje też możliwość pozyskiwania soli z surowców naturalnych.

Z wymienionych niżej metod wypada znać kilka najważniejszych.

Metoda otrzymywania	Przykłady
Pozyskiwanie z surowców naturalnych	NaCl – sól kamienna, KCl – sól potasowa, CaCO ₃ – wapień, kreda, marmur, kalcyt, CaSO ₄ ·2H ₂ O – gips, FeS ₂ – piryt (disiarczek żelaza(II), „złoto głupców”) itd.
Reakcja zobojętniania typu: kwas + zasada → sól + woda	H ₂ SO ₄ + 2NaOH → Na ₂ SO ₄ + 2H ₂ O
kwas + bezwodnik zasadowy → sól + woda	2HCl + CuO → CuCl ₂ + H ₂ O
bezwodnik kwasowy + zasada → sól + woda	CO ₂ + Ca(OH) ₂ → CaCO ₃ ↓ + H ₂ O
bezwodnik kwasowy + bezwodnik zasadowy → sól	CaO + SO ₂ → CaSO ₃
reakcja wytrącania osadu	AgNO ₃ + NaI → AgI↓ + NaNO ₃ ZnSO ₄ + BaS → ZnS↓ + BaSO ₄ ↓
reakcja wypierania słabego kwasu - w tym otrzymywanie wodorosoli	CaCO ₃ + 2 HCl → CaCl ₂ + H ₂ O + CO ₂ ↑ NaHCO ₃ + CH ₃ COOH → CH ₃ COONa + H ₂ O + CO ₂ ↑ NaCl + H ₂ SO ₄ → NaHSO ₄ + HCl (HCl jest kwasem mocnym, ale „lotnym”, opuszcza środowisko reakcji jako gazowy chlorowodór)
reakcja hydrolizy	CuSO ₄ + Na ₂ CO ₃ + H ₂ O → (CuOH) ₂ CO ₃ ↓ + CO ₂ ↑ + Na ₂ SO ₄
reakcja kompleksowania	AgBr + KBr → K[AgBr ₂] Zn(OH) ₂ + 2NaOH → Na ₂ [Zn(OH) ₄]
metal + kwas nieutleniający → sól + wodór	Fe + H ₂ SO ₄ (rozc.) → FeSO ₄ + H ₂ ↑ Zn + 2HCl → ZnCl ₂ + H ₂ ↑
metal + kwas utleniający → sól + produkt redukcji reszty kwasowej	Cu + 4HNO ₃ (steż.) → Cu(NO ₃) ₂ + 2H ₂ O + 2NO ₂ ↑ Cu + 2H ₂ SO ₄ (steż.) → CuSO ₄ + SO ₂ ↑ + 2H ₂ O
metal + niemetal → sól beztlenowa	2Na + Cl ₂ → 2NaCl 3Mg + N ₂ → Mg ₃ N ₂ – azotek magnezu 2Cu + S → Cu ₂ S – siarczek miedzi(I) Cu + Cl ₂ → CuCl ₂ – chlorek miedzi(II)
utlenianie soli	FeCl ₂ + HNO ₃ + HCl → FeCl ₃ + NO ₂ ↑ + H ₂ O 2FeCl ₃ + SnCl ₂ → 2FeCl ₂ + SnCl ₄
redukcja soli	2FeCl ₃ + Cu → 2FeCl ₂ + CuCl ₂

reakcja rozkładu soli	$2\text{Na}(\text{HCO}_3)_2 \rightarrow \text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2\uparrow$ $4\text{KClO}_3 \rightarrow 3\text{KClO}_4 + \text{KCl}$ $2\text{NaNO}_3 \rightarrow 2\text{NaNO}_2 + \text{O}_2\uparrow$
reakcje wypierania pierwiastka mniej aktywnego przez bardziej aktywny	$2\text{KBr} + \text{Cl}_2 \rightarrow 2\text{KCl} + \text{Br}_2$ $2\text{AgNO}_3 + \text{Cu} \rightarrow 2\text{Ag} + \text{Cu}(\text{NO}_3)_2$
inne, specyficzne metody	$\text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ $\text{CO} + \text{NaOH} \rightarrow \text{HCOONa}$ $2\text{CaO} + 3\text{C} \rightarrow \text{CaC}_2 + \text{CO}_2$ (tzw. węgiel wapnia, a raczej acetylenek, zwany karbidem) $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 + 8\text{C} \rightarrow \text{Ca}_3\text{P}_2 + 8\text{CO}$ (fosforek wapnia) $2\text{KCrO}_4 + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + \text{K}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{O}$

Nazewnictwo soli uwzględnia nazwę metalu (lub innego kationu) i nazwę reszty kwasowej. Końcówki nazw, systematyczne i zwyczajowe, podano wyżej. Jako ćwiczenie proponuję uzupełnienie poniższej tabeli. Polecam też ćwiczenie z tworzeniem nazw soli z kationów i anionów wymienionych w tabeli rozpuszczalności z tablic maturalnych.

Wzór soli	Nazwa systematyczna	Nazwa zwyczajowa
KBr	bromek potasu	---
CaCl ₂		---
Na ₂ S		---
FeS	siarczek żelaza (II)	siarczek żelazawy
CuI		jodek miedziawy
CaF ₂		fluoryt
SnCl ₄		chlorek cynowy
	bromek srebra(I)	---
	chlorek żelaza (III)	
KCN		---
Al ₄ C ₃		---
Ca(NO ₃) ₂		saletra wapniowa
MgSO ₄		„sól gorzka”
		azotyn sodu
Ca ₃ (PO ₄) ₂		fosforyt
Pb(CH ₃ COO) ₂		„cukier ołowiawy”
FePO ₄		fosforan żelazowy
Fe ₂ (SO ₄) ₃	siarczan(VI) żelaza(III)	
(NH ₄) ₂ SO ₄		siarczan amonowy
	siarczan(VI) cynku	
KClO ₄		nadchloran potasu
K ₂ MnO ₄		manganian potasu
	chloran(V) potasu	kalichlorek, chloran potasu
NaIO ₃		jodan sodu
Ca(OCl) ₂		podchloryn wapnia
Na ₂ SiO ₃		---
AgNO ₃		azotan srebra, lapis

$(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7$		dwuchromian amonu
KHCO_3		---
$(\text{COOK})_2$		
	etanian miedzi(II)	octan miedziowy
NaHSO_4		
	wodorosiarczek wapnia	---
$\text{Al}(\text{OH})_2\text{Cl}$		---
$\text{Al}(\text{OH})\text{SO}_4$		siarczan hydroksoglinu
	węglan hydroksożelaza(II)	---
$\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$		
$\text{NaHPO}_4 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$		

Zastosowania soli. Sole mają zastosowania w praktycznie wszystkich dziedzinach życia. Od kredy do pisania po tablicy, po marmur do wykończenia w budownictwie, od soli tzw. fizjologicznej w medycynie, po nadchloran amonu w silnikach rakietowych, od saletry amonowej w rolnictwie (nawóz sztuczny), do saletry potasowej w prochu dymnym, od jodanu potasu w analizie chemicznej, do cyjanku potasu w galwanotechnice. Właściwie, nie sposób wymienić wszystkich możliwych zastosowań soli. Zachęcam do samodzielnego sięgania do zasobów Internetu, ze szczególną zachętą do korzystania ze stron w językach obcych (np. z użyciem zakładki „W innych językach” w Wikipedii).

Materiały edukacyjne w Internecie:

Reakcja zobojętniania:

<https://epodreczniki.pl/a/reakcja-zobojętniania/D1GFj8cYa>

Budowa i nazewnictwo soli:

<https://epodreczniki.pl/a/budowa-soli-i-ich-nazewnictwo/D1UKPryP1>

Reakcja tlenków z kwasami i zasadami:

<https://epodreczniki.pl/a/reakcja-tlenkow-z-kwasami-i-zasadami/D1ESwTrrp>

Otrzymywanie soli 1:

<https://epodreczniki.pl/a/otrzymywanie-soli-w-reakcji-kwasow-z-metalami/DcbndW5YM>

Otrzymywanie soli 2:

<https://epodreczniki.pl/a/inne-metody-otrzymywania-soli/DKhGgv1dB>

Zastosowanie soli:

<https://epodreczniki.pl/a/zastosowanie-soli-i-ich-wplyw-na-srodowisko-przyrodnicze/DEVkP679p>

Głuchołazy, marzec 2020 r.